

13. පෘථිවි වායුගෝලයේ පිටත හරය ද්‍රවමය ලෝහ වලින් සමන්විත වන අතර ඇතුළත හරය සහ ලෝහ වලින් සෑදී ඇත. (නි/වැ) (නි/වැ)
14. ලෝකයේ සෑම මහද්වීපික මායිමකම මහාද්වීපික තටක දක්නට නැත. (නි/වැ)
15. පෘථිවි ගෝලයේ දක්ෂිණ ධ්‍රැවයට වඩා උත්තර ධ්‍රැවය තුළ උෂ්ණත්වය අඩු ය. (නි/වැ)

• ප්‍රශ්න අංක 16 සිට 20 දක්වා දී ඇති ප්‍රශ්නවල "අ" සහ "ආ" යනුවෙන් තීර දෙකක් දැක්වේ. ඒවා සම්බන්ධතාව අනුව ගැලපූ විට පිළිතුරට හිමි අංකය තිත් ඉර මත ලියන්න.

16. පෘථිවි වායුගෝලීය ස්තර "අ" තීරුවෙන්ද ඒවා විහිදෙන සීමාවන් "ආ" තීරුවෙන් ද දැක්වේ. ඒවා නිවැරදිව ගැලපූ විට ලැබෙන පිළිතුර තෝරන්න.

"අ"	"ආ"			
1. පරිවර්ති ගෝලය	A. 50 km - 80 km			
2. අපරිවර්ති ගෝලය	B. 0 - 20 km			
3. මෙසෝ ගෝලය	C. 21 km - 40 km			
	D. 20 km - 50 km			
(1) BDA	(2) CBA	(3) DAB	(4) CBD	(.....)

17. ලෝකයේ පිහිටි විවිධ භූ ලක්ෂණ කිහිපයක් "අ" තීරුවෙන්ද ඒවා පිහිටි ප්‍රදේශ "ආ" තීරුවෙන් ද දැක්වේ. ඒවා නිවැරදිව ගැලපූ විට ලැබෙන පිළිතුර තෝරන්න.

"අ"	"ආ"			
1. දිගම කඳුවැටියකි	A. සුපිරියර්			
2. විශාලතම විලකි	B. ඇට්ලස්			
3. උසින්ම පිහිටි සානුවකි	C. ඇන්දීස්			
	D. පාමීර්			
(1) CDA	(2) BCA	(3) CAD	(4) ACB	(.....)

18. ශිලා ගෝලයට අයත් භූ තැටි කිහිපයක් "අ" තීරුවෙන්ද ඒවාට අයත් දූපත් "ආ" තීරුවෙන් ද දැක්වේ. ඒවා නිවැරදිව ගැලපූ විට ලැබෙන පිළිතුර තෝරන්න.

"අ"	"ආ"			
1. යුරේෂියානු තැටිය	A. හවායි			
2. ඉන්දු ඕස්ට්‍රේලියානු තැටිය	B. ශ්‍රී ලංකාව			
3. උතුරු ඇමරිකානු තැටිය	C. ග්‍රීන්ලන්තය			
	D. බ්‍රිතාන්‍ය දූපත			
(1) ADB	(2) DBC	(3) BAD	(4) CAD	(.....)

19. ලෝකයේ ගංගා කිහිපයක් "අ" තීරුවෙන්ද ඒවා අයත් මහද්වීප "ආ" තීරුවෙන් ද දැක්වේ. ඒවා නිවැරදිව ගැලපූ විට ලැබෙන පිළිතුර තෝරන්න.

"අ"	"ආ"			
1. කොංගෝ ගඟ	A. යුරෝපා මහද්වීපය			
2. ඉන්දු ගඟ	B. අප්‍රිකා මහද්වීපය			
3. ඩැනියුබ් ගඟ	C. ආසියා මහද්වීපය			
	D. දකුණු ඇමරිකා මහද්වීපය			
(1) CAD	(2) BDC	(3) ACD	(4) BCA	(.....)

20. ලෝකයේ ප්‍රධාන දේශගුණ කලාප "අ" තීරුවෙන්ද ඊට අයත් රටවල් "ආ" තීරුවෙන් ද දැක්වේ. ඒවා නිවැරදිව ගැලපූ විට ලැබෙන පිළිතුර තෝරන්න.

"අ"	"ආ"			
1. නිවර්තන දේශගුණය	A. පිලිපීන් දූපත			
2. සෞම්‍ය දේශගුණය	B. ග්‍රීන්ලන්ත දූපත			
3. ශීත දේශගුණය	C. ජපන් දූපත			
	D. නවසීලන්ත දූපත			
(1) ACB	(2) BAC	(3) DCA	(4) CDA	(.....)

• ප්‍රශ්න අංක 21 සිට 25 දක්වා අසා ඇති ප්‍රශ්නවල හිස්තැන්වලට සුදුසු වචන යොදා සම්පූර්ණ කරන්න.

21. උන්නතාංශය අනුව ඉහළ යන සෑම මීටර් 1000 කටම උෂ්ණත්වය 6.4°C කින් අඩුවීම ලෙස හඳුන්වයි.

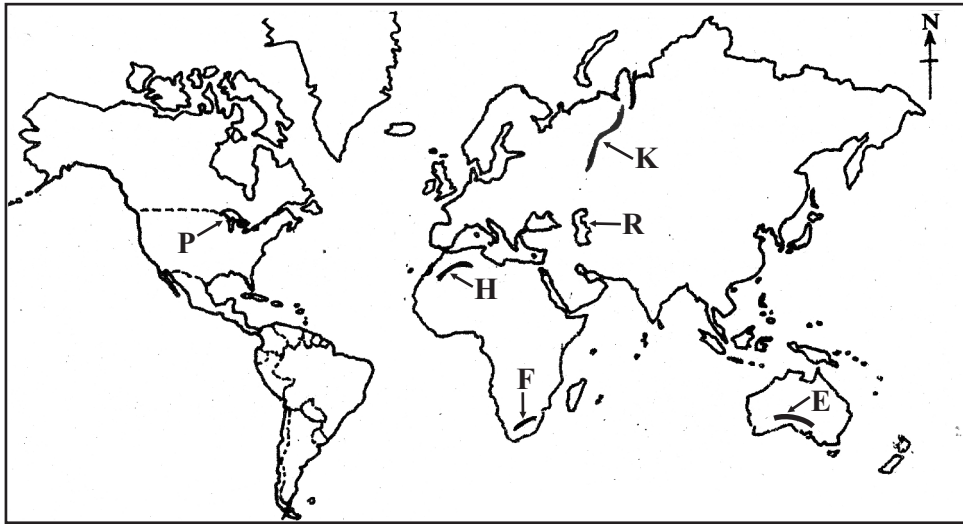
22. ශිලා ගෝලය තුළ ද්‍රව හා ඝන තත්වයෙන් ද වායුගෝලය තුළ වාෂ්ප හා වලාකුළු ලෙසද අන්තර්ගතව ඇත්තේ යි.

23. භූමියේ උසම ස්ථානයක පිහිටි විටිකාකා විල මහාද්වීපයට අයත් ය.

24. පැහැදිලිව උණුසුම් සෘතුවක් හා වර්ෂාපතනය සහිත ශීත සෘතුවක් දක්නට ලැබෙනුයේ දේශගුණය තුළ ය.

25. නොරින් 10 ලෙස හඳුන්වන්නේ වැඩි දියුණු කරන ලද වැඩි ඵලදාවක් සහිත බීජ විශේෂයකි.

● ප්‍රශ්න අංක 26 සිට 28 දක්වා අසා ඇති ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා පහත සඳහන් ලෝක සිතියම යොදාගන්න.

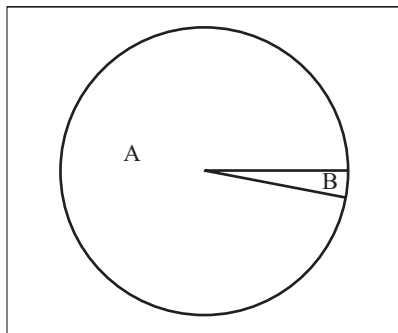

26. ලෝකයේ පංච මහා විල් අක්ෂරයෙන් දැක්වේ.

27. යුරල් කඳුවැටිය අක්ෂරයෙන් දැක්වේ.

28. නල්ලබාර් තැනිතලාව අක්ෂරයෙන් දැක්වේ.

● ප්‍රශ්න අංක 29 සිට 30 ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සැපයීමට පෘථිවි ගෝලීය ජල ව්‍යාප්තිය දැක්වෙන පහත සටහන යොදාගන්න.

29. පෘථිවි ගෝලයේ අයිස් තට්ටු හා ග්ලැසියර් ලෙස පවතින ජල කොටස අක්ෂරයෙන් දැක්වේ.

30. පෘථිවි ගෝලයේ කරදිය ජලය ලෙස පවතින ජල කොටස අක්ෂරයෙන් දැක්වේ.

● ප්‍රශ්න අංක 31 සිට 40 දක්වා ඇති එක් එක් ප්‍රශ්නයට දී ඇති පිළිතුරු හතර අතරින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ගැලපෙන පිළිතුර තෝරා ඊට හිමි අංකය තිත් ඉර මත ලියන්න.

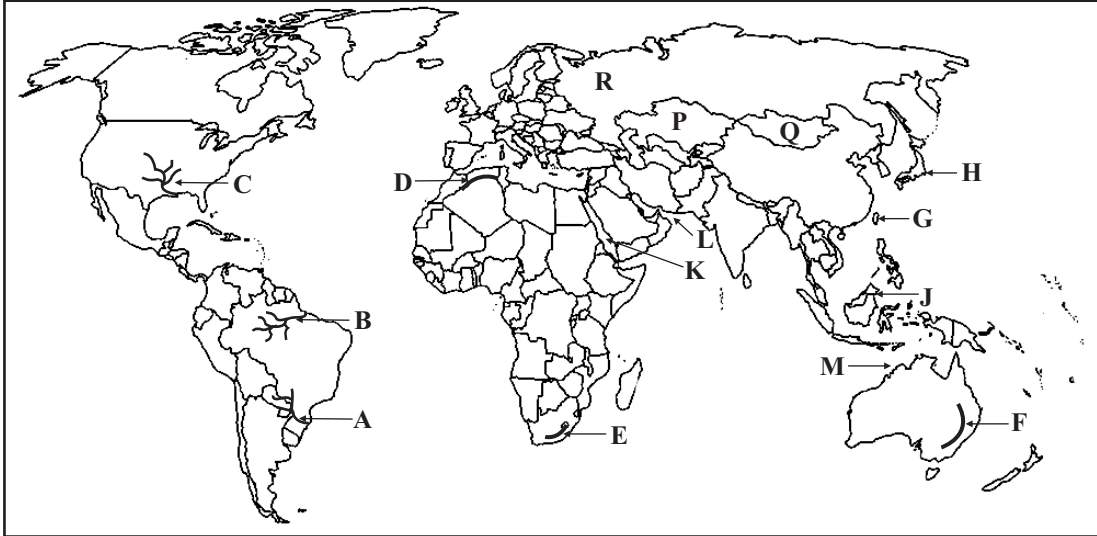
31. පෘථිවි වායුගෝලීය සංයුතිය අනුව 20.95% ක් පවතින වායු වර්ගය වන්නේ මින් කුමක් ද?

- (1) නයිට්‍රජන්
- (2) හයිඩ්‍රජන්
- (3) ඔක්සිජන්
- (4) කාබන්ඩයොක්සයිඩ්

(.....)

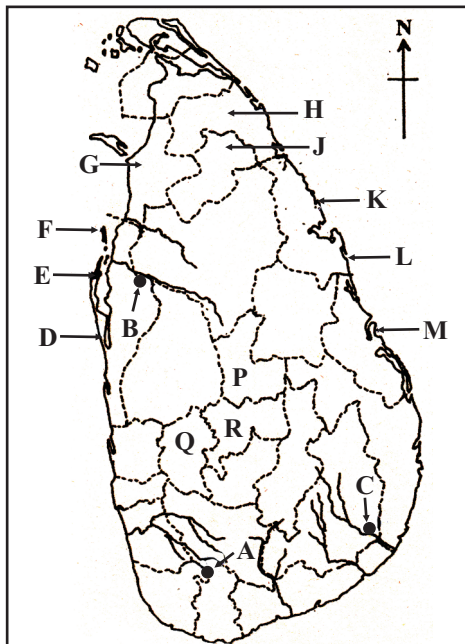
32. මිනිසාගේ පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍ය වන ප්‍රභාසංස්ලේෂණ ක්‍රියාවලිය සිදුවන්නේ මින් කවර උප පද්ධතිය තුළද?
- (1) ශීලා ගෝලය (2) ජෛවගෝලය
(3) වායු ගෝලය (4) ජල ගෝලය (.....)
33. මිනිස් සිරුරට අහිතකර පාර ජම්බුල කිරණ උරා ගනු ලබන ඕසෝන් ස්තරය පිහිටා ඇත්තේ කිනම් වායු ස්තරයක ද?
- (1) පරිවර්ති ගෝලය (2) අපරිවර්ති ගෝලය
(3) මෙසෝ ගෝලය (4) තාප ගෝලය (.....)
34. පෘථිවියේ මුළු ගොඩබිම් ප්‍රතිශතයෙන් 29.5 %ක් අයත් මහාද්වීපය වන්නේ මින් කුමක් ද?
- (1) ආසියානු මහාද්වීපය (2) යුරෝපා මහාද්වීපය
(3) අප්‍රිකා මහාද්වීපය (4) ඇන්ටාක්ටික් මහාද්වීපය (.....)
35. ඉන්දියන් සාගරය තුළ පිහිටි දූපතක් වන්නේ මින් කවරක් ද?
- (1) හවායි (2) සීෂෙල්ස් (3) තායිවානය (4) හයිටි (.....)
36. ලෝක දේශගුණ වර්ගීකරණයක් ඉදිරිපත්කළ පුද්ගලයෙක් වන්නේ මින් කවරෙක් ද?
- (1) ඔස්ටින් මිලර් (2) ඇල්ප්‍රඩ් වෙග්නර් (3) ආතර් හෝම්ස් (4) අර්වින් රේස් (.....)
37. නිවර්තන දේශගුණික කලාපය තුළ පිහිටි කන්තාරයක් වන්නේ මින් කුමක් ද?
- (1) ඇරිසෝනා (2) සහරා (3) ගෝබි (4) පැටගෝනියා (.....)
38. ලෝකයේ ආසියාවෙන් බැහැරව වී වගා කරන ප්‍රදේශයක් වනුයේ මින් කුමක් ද?
- (1) තායිලන්තය (2) මියන්මාරය (3) ඉන්දුනීසියාව (4) මැඩගස්කරය (.....)
39. මනා සංවිධානයකින් හා කළමනාකාරිත්වයකින් යුක්තව වගා කරන වතු හෝගයක් වනුයේ මින් කුමක්ද?
- (1) වී (2) තිරිඟු (3) රබර් (4) කපු (.....)
40. පහත සඳහන් කරුණු අතුරින් තේ වගාවට වඩාත් හිතකර ලක්ෂණය වන්නේ මින් කුමක් ද?
- (1) උෂ්ණත්වය 27°C ක් අවශ්‍ය වීම
(2) වර්ෂාපතනය 1900 m.m - 5460 m.m අවශ්‍ය වීම
(3) කබොක් මිශ්‍ර රතු පස යෝග්‍ය වීම
(4) වර්තමානයේ යන්ත්‍ර සූත්‍ර මගින් දළ නෙලීම (.....)

(ආ) ඔබ වෙත සපයා ඇති ලෝක සිතියම හොඳින් අධ්‍යයනය කොට පහත සඳහන් ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති A,B,C යන අක්ෂර වලින් ඇමෙසන් ගඟ දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
2. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති D,E,F අක්ෂර වලින් මහා බාධක කඳු වැටිය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
3. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති G,H,J යන අක්ෂර වලින් ජපන් දූපත දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
4. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති K,L,M යන අක්ෂර වලින් රතු මුහුද දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
5. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති P,Q,R යන අක්ෂර වලින් රුසියාව දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද? (ල. 05)

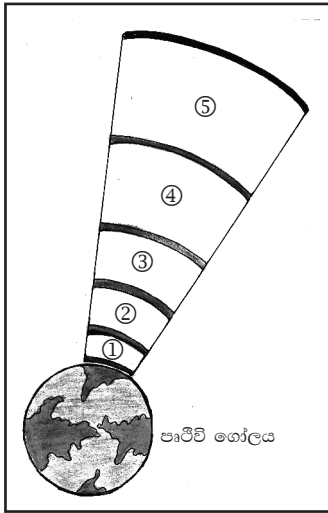
(ඉ) ඔබ වෙත සපයා ඇති ශ්‍රී ලංකා සිතියම හොඳින් අධ්‍යයනය කොට පහත සඳහන් ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න.

1. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති A, B, C අක්ෂර වලින් සිංහරාජ වනාන්තරය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
2. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති D, E, F අක්ෂර වලින් කල්පිටිය අර්ධද්වීපය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
3. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති G, H, J අක්ෂර වලින් යෝධ වැව පිහිටි ස්ථානය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
4. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති K, L, M අක්ෂර වලින් පාසිකුඩා වෙරළ දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද?
5. සිතියමෙහි ලකුණු කොට ඇති P,Q,R අක්ෂර වලින් ගන්නෝරුව කෘෂි පර්යේෂණ ආයතනය පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික්කය දැක්වෙන අක්ෂරය කුමක්ද? (ල. 05)

II කොටස

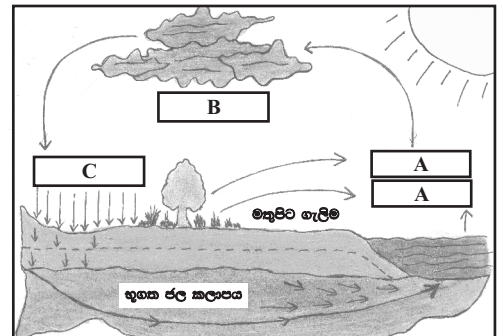
2. විවිධ වායු වර්ගවලින් සමන්විත වායු ගෝලය, පෘථිවියේ සුවිශේෂී උප පද්ධතියකි. වායු ගෝලීය ස්තර දැක්වෙන රූප සටහනක් පහත දැක්වේ.

- (i) රූප සටහනේ අංක 2 හා 3 වායු ස්තර දෙක පිළිවෙළින් නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) (a) උත්තාංශය සමග උෂ්ණත්වය වේගයෙන් ඉහළ යන අංක 4 න් දැක්වෙන වායු ස්තරය නම් කරන්න.
 (b) අංක 1 වායු ස්තරය තුළ දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණ දෙකක් ලියන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) මිනිසාට වායුගෝලයෙන් ඇති ප්‍රයෝජන දෙකක් ලියන්න. (ල. 02)
 (b) වායු ගෝලයට විවිධ දූෂක ද්‍රව්‍ය එකතු වන මානුෂ ක්‍රියාවලියක් හා ස්වාභාවික ක්‍රියාවලියක් ලියන්න. (ල. 03)
 (c) වායුගෝලීය දූෂණය අවම කර ගැනීමට අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියා මාර්ගයක් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 05)

3. පෘථිවියේ සමස්ත ජීව පද්ධතිවල පැවැත්ම සඳහා ජලය අත්‍යවශ්‍ය සම්පතකි.

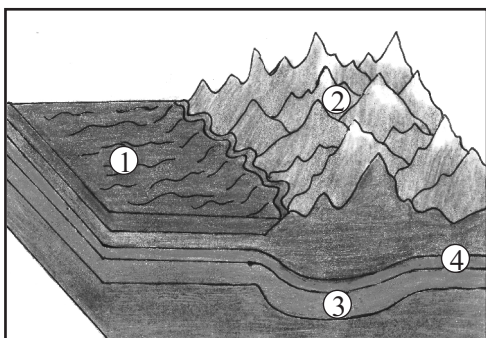
- (i) (a) අපධාවය යනු කුමක් ද?
 (b) ගොඩ බිම ජලයෙන් මිනිසාගේ ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි මතුපිට ජල ප්‍රමාණය කොපමණ ද? (ල. 02)
- (ii) ඉහත දැක්වෙන ජල චක්‍රයට අදාළ දළ සටහනෙහි ABC ස්ථාන නම් කරමින් එම ක්‍රියාවලිය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) වර්තමානයේ ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අඩුවීමට බලපාන මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
 (b) අනාගතයේ දී පානීය ජලය හිඟ වුවහොත් ඊට මුහුණ දීමට ගත හැකි විසඳුම් දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 05)

4. පෘථිවි ගෝලයේ ශාක හා සත්ව විශේෂ ඇතුළත් සමස්ත ජීවී පරිසරය ජෛව ගෝලයයි.

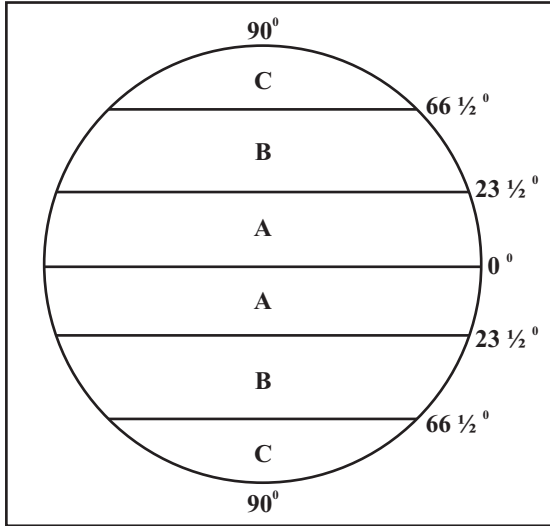
- (i) ජෛව ගෝලයේ අන්තර් ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වන ප්‍රධාන උප පද්ධති දෙකක් නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) එම උප පද්ධති වල ජෛව ගෝලයේ පවත්නා වූ සීමාවන් තුන දක්වන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) වර්තමානයේ ජෛව ගෝලයේ පැවැත්මට බලවත් තර්ජනයක් එල්ලවී ඇති මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් දෙකක් දක්වන්න.
 (b) එය වළක්වා ගැනීමට ගත හැකි පියවර දෙකක් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 05)

5. මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් සිදුවන ජීවීන්ගේ වාස භූමිය ශිලා ගෝලයයි. පහත දැක්වෙන්නේ ශිලා ගෝලයේ ව්‍යුහය දැක්වෙන දළ රූප සටහනකි.

- (i) ශිලා ගෝලයට අයත් අංක 1 හා 2 කොටස් නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) (a) ශිලා ගෝලයට අයත් අංක 3 ස්තරය නම් කරන්න.
 (b) අංක 1 හා 2 කොටස් නිර්මාණය වී ඇති පාෂාණ වර්ග දෙක පිළිවෙළින් නම් කරන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) අංක 4න් දැක්වෙන අසන්නතිය නම් කරන්න.
 (b) ශිලා ගෝලයට අයත් මතුපිට ඇති ස්තර මිනිසාට ප්‍රයෝජනවත් වන ආකාරය ගැන කරුණු තුනකින් පැහැදිලි කරන්න. (ල.05)

6. ලෝකයේ අක්ෂාංශීය උෂ්ණත්වය පදනම් කරගෙන ප්‍රධාන දේශගුණික කලාප වලට බෙදා ඇත.

- (i) (a) පහත දැක්වෙන ආදර්ශයේ A අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන දේශගුණය නම් කරන්න.
- (b) එම දේශගුණයට ඇති විශේෂිත දේශගුණ වර්ගය නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) (a) B හා C අක්ෂර වලින් දැක්වෙන දේශගුණික කලාප දෙක නම් කරන්න.
- (b) B අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන දේශගුණය තුළ ඇති විශේෂිත දේශගුණික වර්ගය නම් කරන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) C අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන දේශගුණයේ විශේෂ ලක්ෂණ දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- (b) A අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන දේශගුණයෙහි කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 05)

● ප්‍රශ්න අංක 7 හා 8 සඳහා පහත ලෝක සිතියම භාවිතා කරන්න.

07. පෘථිවි තලය මත එකිනෙකට වෙනස් වන භූරූප ලක්ෂණ රාශියක් දක්නට ලැබේ.

- (I) (a) A අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන ගොඩබිමින් වට වූ මුහුද නම් කරන්න.
- (b) B අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන සාගරයේ ගැඹුරුම ආගාධය නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) (a) C අක්ෂරයෙන් දැක්වෙන යම්හල් දූපත නම් කරන්න.
- (b) යම් රටක් දූපතක් ලෙස පිහිටීමෙන් ඇති වාසියක් නම් කරන්න.
- (c) මිනිසා විසින් සාගරික ප්‍රදේශයන් ප්‍රයෝජනයට ගන්නා අවස්ථාවක් ලියන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) සානුවක් යනු කුමක්දැයි හඳුන්වන්න.
- (b) තැනිතලා ප්‍රදේශ මිනිස් කටයුතු සඳහා හිතකර වී ඇති ආකාරය ගැන කරුණු තුනකින් පැහැදිලි කරන්න. (ල. 05)

08. ඇත අතීතයේ සිටම මිනිසුන් ආහාර නිපදවා ගැනීම සඳහා කෘෂිකර්මාන්තයෙහි නිරත විය.

- (i) (a) වී වගා කරන අංක ① න් දැක්වෙන ප්‍රදේශය නම් කරන්න.
- (b) තිරිඟු වගා කරන ② න් දැක්වෙන රට නම් කරන්න. (ල. 02)
- (ii) (a) තේ හා තිරිඟු බෝගය සඳහා වඩාත් උචිත පස් වර්ගයෙක පිළිවෙලින් නම් කරන්න.
- (b) වර්තමානයේ ලොව වැඩියෙන්ම තිරිඟු නිපදවන රට නම් කරන්න. (ල. 03)
- (iii) (a) තිරිඟු වගාව ආශ්‍රිත විශේෂ ලක්ෂණ දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- (b) වී වගාව ආශ්‍රිත ව දැකිය හැකි විශේෂ ලක්ෂණ දෙකක් කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න (ල. 05)

පළමු වාර පරීක්ෂණය - 2018
 භූගෝල විද්‍යාව - 10 ශ්‍රේණිය
 පිළිතුරු පත්‍රය
 I කොටස

1. මෙසෝගෝලය	11. වැ	21. පතන ශීඝ්‍රතාවය	31. (3) ඔක්සිජන්
2. දේශගුණය	12. වැ	22. ජලය	32. (2) ජෛවගෝලය
3. පිටත හරය	13. නි	23. දකුණු ඇමරිකා	33. (2) අපරිවර්තී
4. ආසියා	14. නි	24. සෞම්‍ය	34. (1) ආසියානු
5. මහාද්වීපය	15. වැ	25. තිරිඟු	35. (2) සිෂේල්ස්
6. නයිල්	16. (1) BDA	26. P	36. (1) ඔස්ටින් මිලර්
7. ඕස්ට්‍රේලියා	17. (3) CAD	27. K	37. (2) සහරා
8. කරදිය	18. (2) DBC	28. E	38. (4) මැඩගස්කරය
9. වී	19. (4) BCA	29. B	39. (3) රබර්
10. ආසියානු	20. (1) ACB	30. A	40. (2)

(ලකුණු 1x40 = 40 යි)

II කොටස
 A කොටස

1. (අ) 1. 92 ල. 01
2. භෞතික ලක්ෂණ :- කඳුවැටිය, ගංගාව ල. 02
 සංස්කෘතික ලක්ෂණ :- අඩිපාර, පොල්වගාව ල. 02
3. A=ජාල උතුර B=සැබෑ උතුර ල. 02
4. නියමිත හැඩය වර්ණය යෙදිය යුතුයි ල. 02
5. A=නිම්නය B=කොත්කන්ද C=කපොල්ල ල. 03
 (මුළු ලකුණු 10යි)
- (ආ) 1. B 2. F 3. H 4. K 5. R ල. 05
- (ඉ) 1. A 2. E 3. G 4. M 5. R ල. 05
 (මුළු ලකුණු 10යි)
2. (i) 2 - අපරිවර්තී ගෝලය 3 - මෙසෝ ගෝලය ල. 02
- (ii) (a) 4 - තාප ගෝලය
- (b) 1. පරිවර්තී ගෝලය
- * ජෛවගෝලයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට වැදගත්වීම
 - * වර්ෂණය, උෂ්ණත්වය වැනි කාලගුණික සංසිද්ධි ඇතිවීම
 - * සාමාන්‍ය ගුවන්යානා පියාසර කිරීම ල. 03
- (iii) (a) * පීචින්ට ශ්වසනයට අවශ්‍ය ඔක්සිජන් ලබා දීම.
- * ප්‍රභාසංස්ලේෂණ ක්‍රියාවලියට උපකාර වීම.
 - * හිරුගෙන් එන අහිතකර හිරුකිරණවලින් බේරාදීම
 - * දේශගුණික ක්‍රියාකාරීත්වයන් ඇති කිරීම
- (b) ස්වාභාවික - ගිනි කඳු පිපිරීම
 මානව - කැලෑ, කුණුරොඩු පිළිස්සීම
- (c) කැලි කසල, කුණු රොඩු අදිය පිළිස්සීමෙන් තොරව දිරාපත් වීමේ ක්‍රියාවලියට යොදා ගැනීම ල. 05
 (මුළු ලකුණු 10යි)
03. (i) (a) වර්ෂණය මගින් පෘථිවිය මතට ලැබෙන ජලයෙන් භූමිය මතුපිටට ගලා යන ජලයයි ල. 02
- (b) 1% ල. 02
- (ii) A - උත්ස්වේදනය, වාෂ්පීකරණය
 B - ඝනීභවනය
 C - වර්ෂණය ල. 03
 ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කළ යුතුයි
- (iii) (a) කෘෂිකර්මයේදී පොහොර, රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදීම
 කම්හල්වල අපවිත්‍ර ජලය එකතු වීම
 මල ද්‍රව්‍ය එකතු වීම ල. 05
- (b) ජලය නාස්තිය අවම කිරීම, ජලයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීම ල. 05
 (මුළු ලකුණු 10 යි)

4. (i) ජලගෝලය, ශිලා ගෝලය, වායු ගෝලය ල. 02
(ii) ශිලා ගෝලය - ශාකවල මුල් විහිදෙන හා පාංශු ජීවීන් වෙසෙන කොටස
ජල ගෝලය - ප්‍රභාසංස්ලේෂණයට අවශ්‍ය හිරුඑළිය ලැබෙන සීමාව
වායු ගෝලය - හිතකර වාතය ඇති සීමාව ල. 03
(iii) (a) වන විනාශය, පාංශුබාදනය, සත්ත්ව භූමි විනාශය
(b) වන වැවීම, ජෛව පද්ධති රැකීම, පස ආරක්ෂා කිරීම ල. 05
(මුළු ලකුණු 10 යි)
5. (i) 1 - සාගරික කබොල
2 - මහද්වීපික කබොල ල. 02
(ii) (a) 3 - ඉහළ ප්‍රාවරණය
(b) 1 - ග්‍රැනයිට් පාෂාණ
2 - බැසෝල්ට් පාෂාණ ල. 03
(iii) (a) 4 - මොහොර විසික් අසන්නතිය
(b) පාෂාණ වලින් යුක්තවීම, ඛනිජ අන්තර්ගතවීම තුනි ස්තරය තුළ පස තිබීම, වගාවට යොදා ගැනීම. ල. 05
(මුළු ලකුණු 10 යි)
6. (i) (a) - නිවර්තන දේශගුණය
(b) නිවර්තන මෝසම් දේශගුණය ල. 02
(ii) (a) B - සෞම්‍ය දේශගුණය
C - ශීත දේශගුණය
(b) මධ්‍යධරණී දේශගුණය ල. 03
(iii) (a) ශීත දේශගුණය
★ වර්ෂාව පහළ මට්ටමක පැවතීම.
★ හිම පතනය වීම බහුලව සිදුවීම.
★ ශාක වැවීමට තරම් උෂ්ණත්වය පහළ මට්ටමක වීම.
(b) නිවර්තන දේශගුණය
★ අධික උෂ්ණත්වයක් හා අධික වර්ෂාපතනයක් වසර පුරා දැකිය හැකිවීම.
★ ශීත සෘතුවක් නැත.
★ වර්ෂාවේ විවිධත්වය නිසා ශාක ව්‍යාප්තියක්ද ඒ අනුව වෙනස්වීමක් දැකිය හැක.
(වනාන්තර, කාන්තාර, තෘණභූමි) ල. 05
(මුළු ලකුණු 10 යි)
7. (i) (a) A - ඒරල් මුහුදු
(b) B - මරියානා අගාධය ල. 02
(ii) (a) C - අයිස්ලන්තය
(b) - දේශ සීමා ගැටළු පැන නොනැගීම, මායිම් ජලයෙන් වටවීම ස්වාධීන බව ඇතිවීම, ආරක්ෂාව ලැබීම.
(c) ප්‍රවාහන කටයුතු සඳහා, ධීවර කටයුතු, විනෝදවීම, පර්යේෂණ කටයුතු ල. 03
(iii) (a) වටා දළ බැවුමෙන්ද මුදුනක සමතලා වූද උස් කඳුකර ප්‍රදේශයකි.
(b) විවධ ඉදිකිරීම්, ජනාවාස තනා ගැනීම, මාර්ග තැනීම, වගා කිරීම. ල. 05
(මුළු ලකුණු 10 යි)
8. (i) (a) 1 - සැකුමැන්ටෝ නිම්නය
2 - ඕස්ට්‍රේලියාව
(ii) (a) තේ - ලොම් හා ලැටරයිට් පස
තිරිඟු - වර්නෝසම් පස
(b) චීනය ල. 02
(iii) (a) තිරිඟු
★ මහ පරිමාණ වශයෙන් වගා කිරීම. ★ යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිතය
★ පැතිරුණු වෙළඳපොලක් හිමිවීම. ★ දියුණු තාක්ෂණික ශිල්ප ක්‍රම භාවිතය.
★ වගාවේ විශාලවීම. ල. 03
(b) චී
★ කුඩා ගොවිබිම්වල වගා කිරීම. ★ ඇතැම් රටවල් ව්‍යාපාරික මට්ටමෙන් වගා කිරීම.
★ ආසියාතික රටවල් වල ශ්‍රමය බහුලව භාවිතය ★ ජාන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම.
★ මෑත කාලීනව යන්ත්‍ර භාවිතය වැඩිවීම.(ආසියාව) ල. 05
(මුළු ලකුණු 10 යි)